

41

EL MERCADAL

Revista de Corçà, Casavells, Matajudaica i Cassà de Pelràs

gener
2022

Bon any 2022!



HORARIS/SERVEIS

Ajuntament:

De dilluns a divendres de 10:00 a 13:30
Dilluns de 17:00 a 20:00

Consultori municipal:

Dilluns, dimecres i dijous de 9:00 a 13:00
Dimarts i divendres de 12:00 a 13:00

Punt de Trobada:

Dilluns a divendres de 10:00 a 13:30
Dilluns, dimecres i divendres de 15:00 a 19:00

Punt de Trobada Casavells:

A convenir segons veïns

Correus:

De dilluns a divendres de 9:00 a 10:00

Centre Cívic:

Cada dia de 13:30 a 21:00
Cap de setmana: obert tot el dia
Dilluns tancat

Mancomunitat:

Dimarts de 11:00 a 14:00
Dijous de 17:00 a 20:00

Llar d'infants:

De dilluns a divendres de 9:00 a 17:00

DADES D'INTERÈS:

Ajuntament 972 63 00 51
Fax 972 63 04 28
Email ajuntament@corca.cat
Web www.corca.cat

Consultori 972 63 05 63
Farmàcia 972 63 00 83

CAP 972 64 38 08

Punt de Trobada
Corçà 972 63 00 72
arc@corca.cat
cultura@corca.cat
elmercadal@gmail.com

Escola 972 63 00 79
Parròquia 606 24 05 74
Emergències 112
Sarfa 972 64 09 64
Renfe 902 24 02 02
Mancomunitat d'aigües 972 63 01 71
Urgències (mancomunitat) 629 37 32 56
Llar d'infants 972 63 06 61
Mossos d'Esquadra 088
Bombers 085
Gencat informació 012

anuncia't

Aprofitem aquest espai per fer una crida a totes aquelles empreses que desitjarien col·laborar amb la revista com a anunciants.

	2 rev	1 rev
Contraportada	190 €	105 €
Quart de pàgina	100 €	60 €
Octau de pàgina	65 €	40 €

Aquests preus
són sense IVA

EDITA: **AJUNTAMENT DE CORÇÀ**

CONSELL DE REDACCIÓ: **Gaietà Casaponsa, Benvingut Dalmau, Montse Dalmau, Jordi Fontanals, Carme Garriga, Carme Güell i Francesc Pacheco.**

PORTADA: **Montse Dalmau.**

COL·LABORADORS: **Entitats del Municipi, Lluís Aracil, Enric Frigola, Moisès Puig i Marina Pagès.**

COORDINACIÓ: **Carme Garriga.**

IMPRESSIÓ I MAQUETACIÓ: **DIG&TALprint - La Bisbal**

DIPÒSIT LEGAL: **GI-1259-96**

SUMARI

Serveis	2
Editorial	3
Experiències i vivències 25 anys del primer Mercadal	4-9
Dia a dia	10-14
L'Ajuntament informa	15-17
Les entitats parlen	18-23
Festa de Matajudaica i Casavells	24
Festa de Corçà	25
Festa de Cassà de Pelràs	26
Accèsit del Premi Literari 2021	27-28
El català correcte	29
Entrevista	30-31
Recepta	32
Passatemps	33
Tastets	34-35
Sabíeu que... ..	35
La gent gran explica	36-38
Les 10 diferències	39

Durant el 2021 ha fet 25 anys d'un munt d'esdeveniments que van passar al món, alguns d'importants i altres de no tant. Així, durant el 1996, varen clonar l'ovella Dolly, es va inventar Hotmail i el súper ordinador Deep Blue va guanyar el mestre dels escacs Garri Kaspàrov. D'entre les no tan transcendents hi ha el divorci de Ladi D i Carles d'Anglaterra.

Pujol governava per cinquè cop consecutiu i Aznar havia guanyat les eleccions destronant Felipe González. El primer preu de la benzina aquell any va ser de 114,80 pessetes al gener i va acabar en 120,60 al desembre (de 0,69€ a 0,72), i el paquet de tabac que anunciava aquell senyor anant a cavall pels prats de l'oest americà valia l'equivalent a 1,65€.

El món. Casa nostra. La casa del costat... Però què va passar a Corçà? Que al desembre es va publicar el primer Mercadal! I amb més o menys continuïtat avui esteu llegint el número 41. Ja veieu, va ser un any de grans esdeveniments mundials.

Cada un de nosaltres té els seus propis records i, entre aquests, n'hi ha de molt presents que a voltes, es lliquen amb la pregunta "què feies quan vas saber que...?". Sembla que un quart de segle no sigui un temps prou llarg com per haver canviat massa coses, però recordeu quants aparells de televisió teníeu a casa i quants en teniu ara? Amb quants cavalls passàvem llavors quan compràvem un cotxe i quants ens en "calen" ara? Què li passava a la mainada quan arribava a casa i explicava que a l'escola l'havien castigat i què li passa ara al mestre (a segons quines cases) en les mateixes circumstàncies? En aquella època parlar de càncer era parlar de la mort, avui el percentatge de desenllaços fatals és molt menor.

On era llavors la confiança que teníem en els polítics i on és ara? Pensàvem que als 65 ja seriem jubilats i ara donem per segur que arribarem als 70 treballant i acabarem cobrant una misèria de pensió. Els bancs ens demanaven que entréssim a les seves oficines i ara no volen que passem de la porta, tret que ens deixem convèncer de fer una assegurança que no ens cal o ens enduguem l'andròmina del mes.

Ara som més exigents en alguns temes i totalment despreocupats en altres. Tenim més informació a tocar dels dits de tota la que han tingut mai cap de les generacions precedents, i volem la immediatesa en les consultes per ordinador o per mòbil sense recordar que abans ens hagués pogut costar hores tenir les mateixes dades. Ens causa angouxa que se'ns acabi la bateria del telèfon o que caigui la xarxa de whatsapp..., però no passem d'una tímida queixa quan ens anuncien per la televisió que l'energia elèctrica torna a passar dels 200€. Tampoc semblen desesperats quan ens posen davant dels ulls un mapa que ens diu que casa nostra pot acabar sota l'aigua en poques dècades per culpa del canvi climàtic. Certament, potser hi fa molt el fet de pensar que alguns de nosaltres no ho viurem, però no faria cap mal pensar en els nostres descendents. Pensar Pensar i...ACTUAR!

experiències i vivències

25 anys del primer Mercadal

COM VA COMENÇAR TOT

Marta Pongiluppi

"Temps era temps, de les magnes collites, quan les botes més grosses es feien petites..." Començo amb aquestes paraules d'un fragment de l'obra *Les bruixes de Llers*, de l'autor empordanès Carles Fages de Climent, al·ludint a moments d'abundància i plenitud.

La revista *El Mercadal* va significar per a mi una etapa que em va vincular d'una manera especial amb el meu poble i la seva gent, Corçà.

Em presento, abans de continuar. Soc la Marta Pongiluppi Grau, que amb tres mesos vaig venir a viure a Corçà. Filla del metge nouvingut al poble, Carles Pongiluppi, i de Francesca Grau. I aquí, a la casa que fa cantonada pujant pel carrer Sant Jordi, fa més de cinquanta anys, ens vam instal·lar amb els meus pares, i hi vaig viure tota la meua infantesa i adolescència, si bé no vaig anar a l'escola del poble, ni hi vaig tenir amigues ni amics. Però era un poble amb totes les de la llei, i ens coneixíem tots els qui hi vivíem. El meu pare n'era el metge, també d'una altra època. La gent venia a casa quan estaven malalts, i el metge els atenia a l'hora que fos.

Explico això per situar una època en què les vides eren ben diferents de les d'ara. Vaig marxar del poble als divuit anys, però als vint-i-cinc vaig tornar-hi a viure, en una casa llogada del carrer Major. Va ser en aquesta època, concretament l'any 1995, quan vam muntar des de l'Ajuntament una petita biblioteca municipal amb pocs mitjans i més bones intencions. Oferir als nens un espai on poder anar a buscar llibres per llegir o cercar informacions diverses, fer deures, poder-se trobar sortint de l'escola o fer altres activitats. La tecnologia tot just era en els inicis, i encara era un món analògic i disposàvem d'un sol ordinador, de tal manera que havíem de buscar les informacions als llibres o a les enciclopèdies. Fèiem servir els diccionaris i llegíem llibres, revistes i diaris en format paper. Copiàvem el que necessitàvem a les llibretes, amb bolígrafs i a mà. Oferíem cursos a l'hivern, especialment destinats a les dones del poble, ja que els homes anaven al Centre Cívic a fer el cafè i a fer la seva partida de botifarra o dòmino...



Si fem una mirada enrere queda palès que 25 anys són molts, i han passat moltes coses. Personalment, la vida m'ha canviat i de quina manera.

He anat a buscar el recull de revistes que tinc guardades des del número 1 i he començat a fullejar-les. I a partir d'aquí se m'ha obert una caixa de records i d'històries, barreja d'experiències personals i de vivències comunitàries.

Com a antecedents ja hi havia hagut una revista al poble, *L'Espill*, que es va publicar durant més de tres anys, des del 1985, fruit d'un grup de joves amb empenta i ganes d'explicar les coses que passaven al voltant. Uns anys després, s'anava publicant des del consistori un butlletí d'informació municipal, *El Firal*, fins l'any 1995.

L'any 1996, en Pep Collelldemont, periodista del Punt Diari, va fer la proposta a l'Ajuntament de fer una revista, i així es va gestar *El Mercadal*. La gestiona l'empresa JJ Comunicació i la biblioteca va ser el centre de coordinació d'aquesta nova iniciativa. Es va muntar un consell de redacció format per la Irene Colomer (mestra de l'escola), l'Elisa Font (regidora de l'Ajuntament), la Cristina Juanola (de Casavells), en Ramón Ponsatí, el capellà en aquell moment, l'Enric Tubert, i jo mateixa, que m'estava a la biblioteca. Vam pensar i decidir entre tots les parts i el format que podia tenir la nova publicació, assessorats per en Pep Collelldemont, que n'era el supervisor en aquells inicis. Vam buscar col·laboradors que volguessin participar-hi i així va començar aquest llarg periple, que ha durat fins avui, i que per molts anys segueixi.

En la primera editorial s'al·ludeix al fet positiu de la intercomunicació entre tothom, comptant que el municipi el formen quatre pobles: Corçà, Cassà de Pelràs, Casavells i Matajudaica, i la revista hauria de servir per mantenir una connexió i un coneixement d'allò que es produeix en els nostres pobles, de tal manera que els de la petanca sàpiquen les activitats que realitzen els del Club de Futbol i aquests el que fan les dues corals o els cursets que s'organitzen a la biblioteca, així com els campionats que es munten en el Centre Cívic, a l'escola, al centre d'esplai o a la parròquia.



El Mercadal neix amb la vocació de ser la revista portaveu de les nostres viles, i és en mans de tots la seva continuïtat i el seu èxit.

El nom, com explico en el primer escrit de la revista número 1, fa homenatge i referència a la importància de Corçà a l'Alta Edat Mitjana, al segle XI, a l'indret on conflueixen molts camins que provenien dels pobles de les rodalies i on se celebrava un mercat setmanal, el mercat d'Anyells. Des de Madremanya, Monells, Fonteta, Ruplà..., des de gairebé cada un dels pobles dels voltants en sortia un camí que conduïa a Anyells, concretament al mercat. No va ser fins l'any 1102, que Ramon Berenguer III, comte de Barcelona i de Girona, va acordar, amb Ramon Auger de Monells, traslladar el mercat que se celebrava a Anyells al castell de Monells.

La revista estava subvencionada per l'Ajuntament i una part per la col·laboració econòmica de les empreses i negocis del poble que hi surten anunciats. M'adono que gairebé el noranta per cent de les empreses que surten en el primer número, avui ja no hi són o han canviat de nom o de propietaris: el restaurant l'All de l'Empordà, l'auto-servei Novavenda, el restaurant el Forn, la fleca Moisès Negre, la llibreria Veïnat, la perruqueria Remei, la farmàcia M. Ferrarós, la lampisteria Machuca-Dalmau, etc. I per no parlar de tota aquella gent que ja no hi és.

I és que vint-i-cinc anys és temps. I tot canvia cada vegada a més velocitat. Més amunt he esmentat que només tenia un ordinador a la biblioteca, que és des d'on es confegien els textos o es passaven "a net", ja que la majoria dels col·laboradors els lliuraven escrits manualment. Feia la còpia en un disquet i ho portava a corregir amb la Susanna Parals, al Consell Comarcal. Quan retornava els textos, jo mateixa traspassava les correccions pertinents i després amb el meu company, en Josep Saballs, compaginàvem la revista. Penseu que la tecnologia era molt diferent de la d'ara. Ens hi passàvem uns quants vespres, uns quants, ja que ho fèiem acabades les respectives jornades laborals, donant forma a l'acabat final de la revista. Eren dies intensos però creatius, i puc assegurar que gaudíem veient com la nostra revista anava agafant forma a poc a poc. La col·laboració d'en Josep Saballs va ser crucial, i anònima també. Mai no va voler que es posés el seu nom a l'editorial.

Amb el número 3, deixem JJComunicació, i jo em faig càrrec de la coordinació i la realització de la totalitat de la revista, comptant amb les col·laboracions fixes de la Carme Güell, en Martí Fabrelles, en Carles Pongiluppi, en Ferran Pérez i d'altres d' esporàdiques que aportaven les receptes culinàries -de les quals encara faig la conserva de bolets de la Montserrat Darder-, les fotografies antigues, els articles espontanis i els escrits. En aquest número s'estrena també el Consell de Redacció Petit, un taller de revista d'estiu que es va fer a la biblioteca pels més xics d'entre 6 i 9 anys: en Jaume Puigmiquel, la Marta i la Gemma Claparols, la Laura i la Maria Pantrigo, la Marta i l'Anna Valls, l'Elisenda Llenas, la Irene Giralt, la Clàudia May i la Lúcia Darder són els primers participants amb qui vam anar a esbrinar coses del nostre poble.

Sí que he de dir que per a mi va ser una època especial, de plenitud, que em va vincular molt més que mai abans, amb el meu poble, aquell Corçà que era.

Agafem prestades les paraules de la Mònica Jaumandreu i Estany, en l'editorial del número 8, al llindar del 2000, on diu que una revista com aquesta «us converteix en protagonistes, tots els qui hi participeu i tots els qui la llegiu, perquè una revista local crea vincles afectius entre la gent, en tant que es comparteixen vivències i records, uns costums i una llengua. Si teniu l'oportunitat de trobar-la, busqueu les pàgines centrals, en un collage creat manualment, i ens trobareu a molts dels que formàvem part d'aquest petit univers, que és un poble i la seva essència.

Vam arribar a fer 16 números, del desembre de 1996 fins a l'agost del 2004.

Es tracta d'això, de seguir treballant per fer una feina ben feta, amb l'ajut dels voluntaris que la fan possible i amb la il·lusió de totes i tots per donar al poble aquesta dosi de solidaritat i amistat.

Per molts anys!!

El número 17 sortia publicat, 4 anys després, a l'agost del 2008 i ha seguit fins aquest que teniu a les mans.

EL MERCADAL 2008-2021

Ma Carme Güell Parnau

L'agost de l'any 2008 es publicava el número 17 de El Mercadal, la revista de Corçà. Havien passat quatre anys des de l'edició de l'últim exemplar i l'equip de govern de l'Ajuntament s'havia proposat reprendre la iniciativa. De la mà de la regidora de cultura, l'Eva Gasull, s'organitzà un nou consell de redacció i se'n coordinaran les tasques.

En un primer moment, el consell de redacció estava integrat per en Benvingut Dalmau, en Jordi Fontanals, l'Eva Gasull, la Dolors Tubert i la M. Carme Güell. A l'editorial s'hi explica la filosofia d'aquesta nova etapa. Les noves tecnologies ens tanquen cada vegada més a casa i fins i tot costa parlar per compartir el dia a dia. No pretenem pas (ni està al nostre abast) fer-hi front, "però hem decidit afegir-nos al debat públic en un format tradicional, el paper". I segueix: "Volem donar un aire nou i una nova visió, a la nostra revista" Una revista de tothom i per a tothom. "Com a veí del municipi, allò que t'interessa a tu, també interessa als altres".

La portada d'aquell número, i fins ara, és un disseny de la Montse Dalmau. El Mercadal, en el nou format, ja compta amb 13 anys d'història o, el que és el mateix, 25 portades originals, inèdites i singulars escollides pel consell de redacció segons s'adequaven a cada moment.

Nova estructura, noves seccions, molt bon ambient i ganes de treballar per arribar a tothom amb informacions i temàtiques adaptades als interessos dels nostres veïns i veïnes. D'altra banda, cada vegada s'incorporen més pàgines amb fotografies de color. La impressió i maquetació ha anat a càrrec de Digitalprint, de la Bisbal.

Les reunions del consell per preparar la revista es feien, i encara es fan, a partir de les nou del vespre, quan tothom ha acabat la jornada laboral. Els dies de reunió, no obstant, mai poden coincidir amb un partit important de futbol, sobretot si un dels contrincants és el Barça. La nova estructura de El Mercadal ha variat poc amb el pas del temps, tot i que s'hi han afegit noves seccions.

La informació dels contactes d'Interès ens mostra alguns canvis al municipi. Al número 1 de El Mercadal s'informava de l'horari de la consulta del metge a Casavells i també hi constava el número de telèfon on trucar per contractar la Coral de Corçà. Deu anys més tard, el consultori ja és tancat i a les dades d'interès hi consten les adreces electròniques.

De què parlarà l'editorial? Doncs és el primer que es pacta entre tots els membres del consell de redacció: la crisi, el sentiment de pertinença, l'orgull de poble, la participació, els nous mitjans de comunicació, la dignitat catalana o la solidaritat, han estat alguns d'aquests temes que l'equip ha consensuat i en Jordi Fontanals ha redactat.

La secció Experiències i Vivències ha volgut acostar-nos a la vida d'alguns veïns, com en Jesús Culebras, mestre de Corçà, l'Albert Darder del súper, en Robert Bonada, ferrer de Casavells, la família Gasull Ponsatí, també de Casavells o el mossèn Pere Lluís Aymerich.

El Dia a Dia ve marcat pels actes més importants de la vida municipal. Una secció de la qual tenien cura les regidores de cultura-festes-comunicació fins l'any 2019: Eva Gasull, Carme Garriga, Íngrid Mir i Núria Gelabert. Ara és una tasca de la Carme

Garriga. Una petita agenda en color que recorda les havaneres, el cinema a la fresca, les activitats de "anem per feina", la Tractokama, les xerrades, les festes, l'arribada de la Flama del Canigó, les presentacions de llibres o les sardinades i sardanes a la plaça.

A l'espai de l'Entrevista hem conegut altres veïns, com l'Aslam Baig Mirza, la Tina Serraima, l'Anna Llena, en Lluís Marull Basacoma, la Margarita Farreros de la farmàcia, la Isabel Alcalà de la ceràmica La Ponderosa, l'Imma del Centre Cívic o en Valen, ànima de la petanca.

Temps era Temps és la secció que des de fa 24 anys preparo per apropar la història del municipi a tothom a qui pugui interessar. A l'apartat Un segle d'Alcaldes, en Carles Pongiluppi recollia els esdeveniments més rellevants de Corçà durant el segle XX.

Les entitats ens han explicat el seu dia a dia i des de l'escola vivim de prop jornades com la Diada de la Gent Gran. També ens assabentem de com es valora la nostra escola més enllà del municipi. Així ho mostren els premis concedits tant a mestres com a alumnes. La Coral de Corçà ens fa arribar la música, les cantades, els recitals, les trobades i havaneres. Amb el Club Patí, la Llar d'Infants La Bòbila o les Associacions de Famílies veiem créixer la nostra mainada, descobrint les inquietuds i els projectes dels més petits. Amb el Grup de Dones hem vist com s'ha apropiat la Marató a Corçà i són el motor de la celebració del Dia de la Dona, que no cal dir-ho, ha estat un èxit un any sí i l'altre també. La Colla de Caminadors ha traçat camins i excursions d'allò més interessants i, és clar, també ha organitzat la Marxa del Puig Rodó. El club de Futbol Corçà ha viscut tant els èxits com les dificultats per continuar la tasca esportiva i els Geganterers han omplert de color i música el poble i El Mercadal animant totes les festes.

El consell de redacció inicial s'ha anat renovant a poc a poc. Aviat s'hi va afegir la Cristina Juanola, la "Jua", que ja havia participat en l'arrencada de El Mercadal i ara col·labora amb la Carme Garriga i la Laura Pantrigo en la secció d'Entrevistes i en la de Vivències i Experiències. La Núria Gelabert i l'Anna Valls treballaven per recollir i redactar informacions diverses mentre que la Carme Garriga i la Carme Güell contacten i recullen les aportacions de les entitats i la redacció d'alguns Tastets. A més a més, en Benvi Dalmau, incansable, se'n cuida de la correcció ortogràfica i en Quim Vall-llosera, ha estat coordinador del joc de les diferències. Alguns d'ells i d'elles continuen treballant-hi però d'altres fan un parèntesi que esperem sigui curt. Aires frescos, renovadors i visió crítica sempre hi son benvinguts. Així, des de l'any 2013, en Gaietà Casaponsa ens prepara els passatemps i del 2018 en Francesc Pacheco redacta l'explicació de la recepta de cuina. L'últim repàs el fem tot l'equip, però, el vist-i-plau és responsabilitat d'en Benvi Dalmau, en Jordi Fontanals i en Gaietà Casaponsa.

Tothom és benvingut al consell de redacció que va ser coordinat per l'Eva Gasull, la Laura Pantrigo i des del número 32 de El Mercadal és la Carme Garriga qui coordina tots els articles i les informacions; n'és la coordinadora general!

Arribats aquí heu llegit què fem i com ho fem des del consell de redacció.

Hi ha hagut molts col·laboradors, més de seixanta, durant tots aquests anys. Alguns amb aportacions més grans i d'altres més petites, alguns habituals com l'Enric Frigola o en Moisès Puig, i d'altres esporàdics. A tots, moltes gràcies.

Mil gràcies també als nostres veïns i veïnes per acollir i seguir llegint El Mercadal.

No podem oblidar-nos d'aquells col·laboradors que ja no són entre nosaltres. En Josep Saballs, positiu, discret i treballador anònim. Mai va voler que el seu nom figurés a la revista però hi va treballar molt i molt bé. La Dolors Tubert, alegre, assenyada, constructiva, tant en el consell de redacció com en els articles va ser valenta i animosa, sempre amb el somriure als llavis aportant els escrits de l'escola i del Grup de Dones. En tot moment obrint i ensenyant com assolir noves fites i obrir nous horitzons. L'Oriol Canals, inconformista, sempre somiant com construir un món més just i gran dinamitzador dels joves com reflecteixen les seves aportacions a El Mercadal. Amb en Manuel Rucabado, cercant la història de Casavells i en Narcís Rucabado aportant els coneixements geogràfics, mostraven passat i futur. En Vicenç Cateura, enèrgic defensor dels espais del nucli antic. En Joan Darder i en Beto Casadevall incansables en la difusió de les sardanes entre els petits i els joves. La Pietat Estany, reflexiva, reservada, discreta, mai va tenir un no quan demanàvem la seva col·laboració. La Ellen van der Heyden ens apropava al món dels més petits i la Corina Páez, amb alegria i vitalitat, ens feia arribar l'entusiasme dels joves. La Nita Saballs, la Conchita Perich, la Joana i Teresa Molinas, i Montserrat Darder, grans cuineres totes elles, els agraïm totes les receptes que varen compartir a la revista.

També volem fer un recordatori a Xavier Urtós que ens ha deixat fa pocs dies i que col·laborava amb petits poemes i escrits a la revista.

Tots els esmentats anteriorment segur que estarien orgullosos de saber que la seva feina té continuïtat després de tants anys, amb persones que segueixen el seu exemple d'il·lusió i compromís.

He fet un esforç de memòria i de recerca però mai pots estar segur que allò que fas ha quedat perfecte. És per això, que demano disculpes si m'he deixat algú que, de ben segur, hauria fet els mateixos mèrits per sortir en aquest escrit que aquells que han estat esmentats.

Corçà 25 de novembre de 2021



dia a dia

2 de setembre

Al Palau de Casavells, gran festa per presentar la nova col·lecció de Mango Girls. Els carrers i racons del poble s'omplen de celebrats, càmeres, fotògrafs, llums i moda.



3, 4 i 5 de setembre

Festa Major de Casavells i Matajudaica.
(Veure pàg. 24)



11 de setembre

Diada Nacional de Catalunya

*Catalunya triomfant,
tornarà a ser rica i plena.
Endarrere aquesta gent
tan ufana i tan superba.
Bon cop de falç!
Bon cop de falç, defensors de la terra!
Bon cop de falç!*

25 de setembre

Visita guiada pel Corçà medieval, seguida de la inauguració de la placa a Pere Comelles, cineasta, i de la presentació del llibre D'Abantes a Xurrencai, de Robert Sabater i Costa a la plaça del rebot de Corçà. Tot seguit es fa el lliurament dels guardons del Premi Literari.



30 de setembre, 1, 2 i 3 d'octubre

Festa Major de Corçà (Veure pàg. 25)



31 d'octubre

Castanyada terrorífica a Casavells, amb jocs de cucanya i taller de pintar cares. Sopar, castanyes i Halloween pel carrers de Casavells

5 de novembre

Castanyada a la Sala Municipal de Corçà, amb torrada amb xuia o arengada i unes bones castanyes calentes, galletes i vi dolç.

Tot plegat organitzat per la Colla Marxaire de Corçà.



6 de novembre

Passatge del terror pel nucli antic de Corçà, amb castanyes i creps.

14 de novembre

Festa Major de Cassà de Pelràs i Planils.
(Veure pàg. 26)

12, 20 i 26 de novembre

Mostra de Teatre Amateur a la Sala Municipal amb les obres:

El Florido Pensil, de La Laguna Teatre de Sils

La Trampa, de Grup Teatre Viladrau

Enigmàtic, de Companyia Teatre Centre d'Arbúcies.



GRUP DE TEATRE DE VILADRAU
Obra: La trampa
Dissabte 20 de novembre - 18h

LA LAGUNA TEATRE DE SILS
Obra: El florido pensil
Divendres 12 de novembre - 20h

COMPANIA TEATRE CENTRE D'ARBÚCIES
Obra: Enigmàtic
Divendres 26 de novembre - 20h

VII MOSTRA DE TEATRE AMATEUR
SALA MUNICIPAL DE CORÇÀ
12, 20 i 26 de novembre de 2021

Entrades: 5€ per dia / abonament 3 dies : 10 €.
Venda entrades: Punt de Trobada de Corçà i **entràpolis!**
+ informació: 972 630 072 cultura@corca.cat

*Obligatori l'ús de mascareta

Organitza: Col·labora: Amb el suport:



23 de novembre

Unitat Mòbil ITV per a tractors i ciclomotors al carrer Cerver del Polígon Industrial Sector V de Corçà.

25 de novembre

Taller xerrada "L'iceberg de la violència de gènere", a càrrec de Sònia Méndez, per parlar i reflexionar dels problemes de la nostra societat.



27 de novembre

Actes per la Marató de Tv3

- ♦ Balls amb la Marta Pla i Elisabet Riu,
- ♦ Concert amb les veus de l'Estartit i
- ♦ Monòlegs a càrrec del grup de teatre.
- ♦ Servei de bar durant tot el dia i xocolata desfeta.

Organitzat pel grup de dones de corçà

4 de desembre

Inauguració de la nova temporada del bar el Centre Cívic de corçà amb la Jessica i en Lluís. Benvinguts!

Ho celebren amb un passa carrers amb la banda Caliu de Platja d'Aro i concert amb The Almost Brothers.



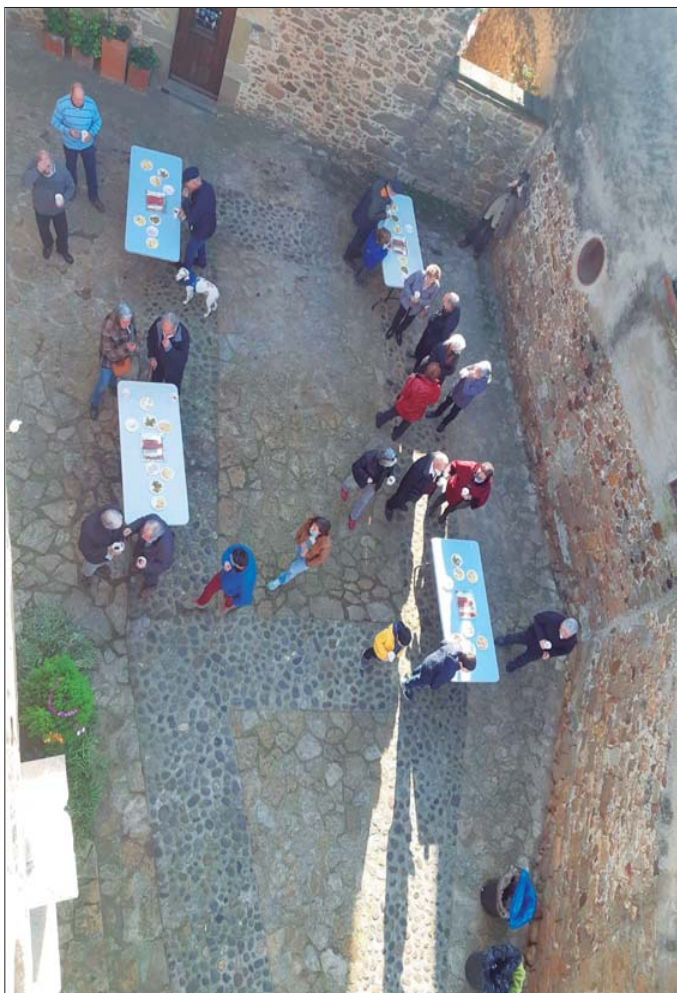
5 de desembre

Vermut musical amb Tona Gafarot i Toni Molina, al Centre Cívic de Corçà.

18 de desembre

13è aniversari de l'Ecomercat Món Empordà, amb la celebració d'un gran mercat, amb la Marina Gil, Cantacortes, seguit de música viva Música medicina.

Després un dinar: crema de carbassa, paella i fideuada vegana i postres. Al final de la festa, punxa discos: Clorox Boy, Mr. Blonde, Granito Chicharron i Natderat.



19 de desembre

Festa de Sta. Llúcia a Casavells. Un dia lluminós d'hivern els veïns i veïnes de Casavells i rodalies s'acosten a l'església per celebrar la diada de la Santa; a les 11 missa i a les 12 Vermut Musical amb el conjunt *Rumba & Catxondeio* (Noel Meya i Jaume Ibars). Una bona estona per gaudir i compartir amb els veïns i amics.

l'Ajuntament informa

CONSELLS VEINALS

A causa de la Covid-19 va quedar anul·lat el consell veïnal del mes d'abril del 2021.

Aquest passat mes d'octubre vam poder organitzar, novament, els diferents Consells Veïnals a Corçà, Casavells, Matajudaica i Cassà de Pelràs.

Volem donar les gràcies als veïns i a les entitats que hi van participar.

Ens retrobem a l'abril.



NOU ESPAI JOVE

Des del mes de novembre ja tenim l'Espai Jove en funcionament, ubicat entre el Punt de Trobada i el Centre Cívic, i destinat a nois i noies de 12 a 30 anys. S'hi porten a terme diferents activitats dirigides als joves del municipi i està dinamitzat per la Laura. Vine a gaudir d'aquest espai, el teu espai!!

MILLORES AL MENJADOR DE L'ESCOLA EL RODONELL

Aquest estiu s'ha dut a terme la remodelació del menjador de l'Escola el Rodonell, ja que les finestres i la porta eren de fusta i s'han substituït per unes d'alumini. També s'ha millorat el terra amb la col·locació d'un vinil per millorar la higiene en aquest espai.



l'Ajuntament informa

PLAÇA DEL REBOT

Ha finalitzat la segona fase de la Plaça del Rebot, que ha consistit en la pavimentació, soterrament de línies i il·luminació específica de la muralla. El cost de les obres ha anat a càrrec de la Diputació de Girona i l'Ajuntament.

CENTRE CÍVIC

El passat dissabte 4 de desembre es va reobrir, de nou, el Centre Cívic de Corçà. En Lluís i la Jèssica, a partir d'ara, gestionaran l'espai. També hem aprofitat aquest canvi per realitzar millores i acondicionar-lo.

MINIDEIXALLERIES

Les minideixalleries funcionen a ple rendiment. Gràcies a tots els veïns, properament, s'instal·larà una nova minideixalleria a Matajudaica i en tindrem un total de 5 repartides per tot el municipi.

Durant aquest any 2021 s'han recuperat:

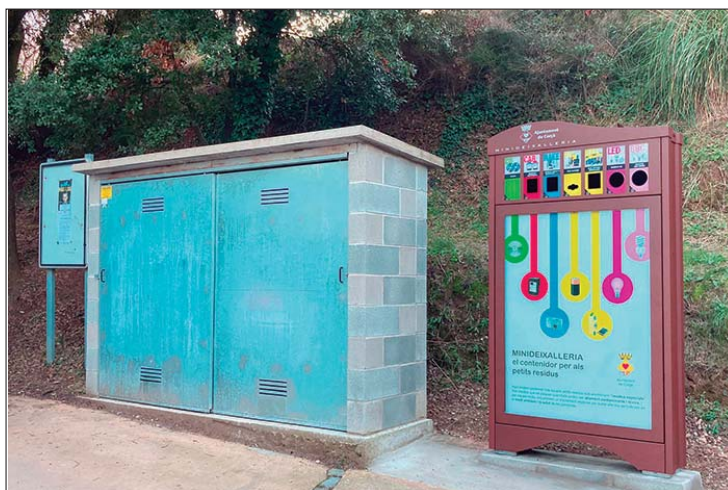
Bombetes de baix consum: 28 kg

CD I DVD: 8 kg

Cartutxos d'impressora: 5 kg

RAEE: 12 kg

Piles i bateries de mòbil: 100 kg



PUNT DE RECARREGA

El passat 5 d'octubre va entrar en funcionament el nou punt de recàrrega per a vehicles elèctrics, ubicat a l'aparcament de la Plaça del Firal. Durant aquests dos mesos (octubre i novembre) s'han realitzat més de 65 recàrregues, proveint 634 kWh amb un estalvi de 0,55 Tm de CO₂.



PASSATGE DEL TERROR

Èxit total en la primera edició de Passatge del Terror, que va organitzar-se el passat 6 de novembre a Corçà. Més de 400 persones van participar en aquesta nova activitat. Moltes gràcies i fins l'any que ve!



IL·LUMINACIÓ LED AL VEÏNAT DE SANTA CRISTINA

Seguint amb la millora en l'eficiència energètica de l'enllumenat públic a tot el municipi s'han substituït 192 lluminàries, 110 de les quals s'han canviat per làmpades noves i 82 s'han adaptat amb la tècnica del retrofit.



Av. Costa Brava, 2
17121 **CORÇÀ**, GIRONA

Tel. **972 630 083**

les entitats parlen...

L'ESCOLA EL RODONELL

Festa de la Gent Gran

El dia 1 d'octubre vam celebrar el Dia de la Gent Gran a l'Escola El Rodonell.

Els encarregats d'organitzar la festa vam ser els delegats. Els delegats són els nens i nenes que representen i informen a la classe.

La festa era una trobada on petits i grans jugàvem a jocs i fèiem una ruta pel poble i l'escola.

Els petits (P3, P4, P5, 1r i 2n) es van quedar a l'escola i van fer una gimcana a dins del pati. Alguns jocs eren: construir una casa, el joc de l'aranya peluda..., i la gent gran ens va ensenyar un joc i un ball. A cada joc aconseguíem una pista.

Els grans (3r, 4t, 5è i 6è) van fer una ruta pel poble i havien de fer proves com fer un piràmide humana, el joc del director d'orquestra, fer un ball que ens ensenyés la gent gran..., per aconseguir unes pistes.

Amb totes les pistes, vam fer un trencaclosques que era d'una pel·lícula (Pipi Calzaslargas pels petits i King Kong pels grans) i a la tarda vam fer cinema a dins de la classe amb crispetes.

Els delegats durant tres sessions i uns quants patis, ens en vam encarregar de preparar els jocs, muntar la ruta, preparar les pistes i escollir pel·lícules que fossin conegudes per la gent gran i els petits.

La gent gran va venir només a la gimcana perquè hi ha Coronavirus i no podien estar tantes persones dins d'un lloc tancat mirant la pel·lícula.

Ens va agradar molt fer la festa perquè ens vam divertir, vam conèixer gent nova i com a delegats és xulo veure com els companys i els grans gaudeixen amb les coses que hem fet nosaltres. És molt interessant que els grans i els nens juguin junts. És també una manera de millorar l'escola.

Els Delegats de l'Escola El Rodonell



Els avis i àvies que varen participar a la festa



Primera trobada alumnes de CM i Cs
amb la gent gran

Segueix de la pàgina anterior



La prova de ballar amb els grans



La prova de l'aranya de colors



Ballem grans i petits



La prova del joc antic



La prova de l'aranya peluda



Els avis ensenyan els jocs de quan eren petits

LLAR D'INFANTS LA BÒBILA

La Bòbila és una Llar d'infants municipal, petita i familiar, gestionada per l'empresa Orió EduServeis i situada al terme municipal de Corçà, al Baix Empordà. Acolлим infants a partir dels 4 mesos d'edat fins als 3 anys.

La Llar concep l'infant com a ésser autònom, curiós i capaç d'aconseguir tot allò que es proposi. D'aquesta manera, l'escola aposta per una educació en valors activa, sostinguda per un projecte educatiu basat en el respecte i el ritme de l'infant, que situen el nen o nena i el seu benestar emocional i físic en el centre de les activitats. Així es potencia el seu desenvolupament psicomotor i emocional i les seves capacitats, establertes pel currículum de la primera etapa d'educació infantil.



CLUB PATÍ CORÇÀ

El Club Patí Corçà va començar ara fa uns 10 anys amb un grup de només 8 noies. Actualment el Club el formen 23 patinadores.

Les patinadores estan dividides en 3 grups segons el nivell: grup A, que són les més veteranes i amb el nivell de figures més alt, les del grup B, amb un nivell mitjà i les del grup C, que són les d'iniciació. L'equip tècnic el formen 3 entrenadores, una per a cada grup.

El patinatge que practiquem és l'anomenat patinatge sobre 4 rodes. Dues rodes són a davant i dues a darrere. El fre també és davant, a la punta, a diferència dels patins en línia que les quatre rodes estan alineades i el fre és a darrere.

Els entrenaments solen ser d'una hora o bé d'una hora i mitja, segons el nivell. Els primers minuts de l'entrenament es dediquen a l'escalfament. Es fa amb sabates i consisteix a preparar els músculs i practicar figures complicades per evitar possibles lesions. La segona part i més llarga, ja amb patins, es practiquen les figures, salts, equilibris o piruetes. Les figures més conegudes són l'àngel, l'àncora, el dimoni, el carro, el canyó i el salt del tres. L'última part de l'entrenament són els estiraments. Ara bé, als entrenaments també hi ha moments divertits, de jocs, de rialles, de reflexions i el que no pot faltar mai al patinatge són les caigudes!

A més, a partir del març 2022 ens iniciarem en el món de les competicions, en les que fins ara no havíem participat.



En aquesta foto podem veure la figura de l'àngel en una fila, on cada patinadora s'agafa a les rodes de la de davant i formen una cadena.



Aquesta figura, i potser una de les més impressionants, és l'anomenat "mort del cigne". La cara de la patinadora va molt a prop del terra i s'aguanta sobre un peu mentre que l'altre es creua per darrere i s'estira endavant. Els braços poden anar recolzats al patí o la màxima dificultat és amb els braços estirats.

CORAL DE CORÇÀ

Moisès Puig

Som a pocs dies de Nadal, la tarda és curta i lletja i convida a estar-se a casa. És un bon moment per escriure...

COMENCEM

Estimats amics que viviu a Corçà, Casavells, Mata i Cassà de Pelràs: esperem de debò que no us ho agafeu malament, però aquella coral que ens va fer gaudir a nosaltres i vosaltres segurament ja no existeix amb el format que coneixíeu. Després de guardar silenci durant aquest període de temps algunes persones de la formació han pensat que era el moment adequat per aturar-se. Els plans que teníem sobre el paper sempre eren bonics, però la Covid ens ha acabat frustrant les previsions més optimistes; la nostra edat i altres motius també hi han jugat el seu paper.

LA MARINA PAGÈS

La Marina, la que ha sigut durant molts anys la nostra directora també s'ha acollit a aquest impàs. La feina i motius personals han sigut suficients per obligar-la a deixar-nos. Tampoc ha marxat sense un petit homenatge. Així, es va fer un dinar que va servir de comiat en general i se li va agrair tot el que ha fet per nosaltres i el poble. Va ser molt emotiu i sap que pot tornar sempre que vulgui. Hem fet junts, amb ella, una trajectòria molt interessant i ens ha ajudat a passejar l'orgull de ser d'on som, què carai!!

PERÒ, HI HA CONTINUÏTAT

Ara ha agafat el repte de tirar endavant la Coral la **Sara Lozano**, persona integrada al poble des de fa anys. Pot ser poc coneguda per alguns, però aviat la coneixereu. Té experiència en la direcció de corals i compte amb el suport, el compromís i les ganes dels que es queden a la formació i les noves veus que han aprofitat el moment per incorporar-se ara que s'aproxima, sembla, una certa normalitat.

De moment, els temps encara són difícils, però crec que es tornarà a deixar petjada. D'esforços, sempre se n'han de fer en tot, només falta engrescar més gent per tenir tota l'estabilitat, i en un temps prudent tornarà a ser una bona coral on es respiri un ambient familiar com han sigut aquests 35 anys (són anys, oi!). Si traiem la pols a la memòria d'aquests anys només al poble han passat diferents capellans, alcaldes, metges, mestres, carters, etc... i paro de pensar en febleses.

Com que aquest escrit és una mena de recull molt per sobre de tot plegat, també crec que alguna errada s'ha fet o he fet, però d'aquelles que es poden perdonar i corregir i així aprendre'n alguna lliçó..

I acabo amb un arranament d'una cançó molt escoltada per si heu llegit fins aquí:

...he escrit que res no ha sigut fàcil.
...he escrit la nostra vida en un paper.
...i recordo el somriure dels que ens han deixat
...i no hi han pogut ser.

Bon Nadal, millor any nou i salut!

4/12/2021. La bona entesa de les dues directores queda palesa en aquesta fotografia, la Sara Lozano i la Marina Pagès.



CORAL DE CORÇA

Marina Pagès, carta de comiat

Tot té el seu moment;

"Per a tot hi ha una estació i un temps de propòsit sota el sol:

...un temps per plantar, un temps per recollir,

un temps per plorar, un altre per riure...

un temps per guanyar, un temps per perdre..."

Segur que molts coneixeu aquest text de l'Evangeli Eclesiàstic 3: 1-8, del qual jo afegeixo: "Un temps per tancar una etapa i començar-ne una altra".

Bé, potser massa espiritual per fer aquest escrit sobre la Coral de Corça?

Potser sí, però és el que sento i he sentit altres cops quan he tancat altres etapes de la meua vida a causa de les circumstàncies, canvis i evolucions personals i familiars.

Estic segura que durant aquests anys he rebut més del que he donat, però deixo la coral, amb la certesa que he fet la meua tasca el millor que he pogut i contenta que la Sara Lozano agafi el relleu d'aquesta formació.

Us desitjo moltes cantades, concerts, èxits i bons moments.

Segur que en algun lloc o altre, us podré venir a veure per aplaudir-vos.

Una abraçada a tots!

Marina Pagès

Mas Pou - Palau Sator



GRUP DE DONES

Lidia Darder

El passat 27 de novembre, el Grup de Dones va organitzar, un any més, una jornada plena d'activitats per recaptar diners per a La Marató de TV3. A les 10 del matí, la Sala Municipal obria les seves portes amb l'olor de xocolata desfeta (boníssima, tot s'ha de dir) flotant a l'ambient. Tothom qui va voler va poder esmorzar un tros de coca, uns melindros, un cafè o una xocolata desfeta. Poc després, començaven els balls! Vam suar amb la Marta Pla, que ens va fer Zumba, vam fer balls en línia amb els balladors de Vulpellac i vam aprendre Bachata amb l'Elisabet Riu.

A causa de la COVID, aquest any no vam poder fer el dinar popular al qual ja estàvem acostumats. A la tarda, però, tornàvem a obrir portes amb la cantada de sardanes que van fer les Veus de l'Estartit. I, finalment, van tancar la jornada el Grup de Dones, fent monòlegs. En total, vam recaptar 976€!

No m'entra Lluïsa González

El meu
problema Rosa Enrich

Senyoreta Antonia Cortés

Veure món Adela Puig

Suposa Alma Sánchez

Un com ella Paquita Sabrià

La teva mare Sara Lozano

Programa i
accident Margarita
Ferrarós

Suport Mercè Guerrero



festa de Matajudaica i Casavells



festa de Corçà



festa de Cassà de Pelràs



ACCÈSIT DEL PREMI LITERARI 2021

Quina emoció! Demà vaig a mercat!

de *CARME MIÀS*

La **Carme Miàs Darder** és una mestra jubilada. Va néixer a Can Peras de Cassà de Pelràs, on resideix actualment.

Li agrada molt explicar històries, i més concretament com era la vida a pagès a mitjans del segle XX.



És dijous al vespre i tot sopant sento que la mare em diu:

- Carme, demà no iràs a estudi perquè has de venir a la Bisbal. T'haig de comprar unes sabates.

Quina il·usió! Unes sabates noves!

L'endemà el matí sento que em criden:

-Carme aixeca't que són les set!

Obro les parpelles. És fosc com una gorja de llop. Trec un braç fora del llit. Fa fred! Em torno abrigar. Les parpelles em pesen molt. Tanco els ulls i em torno a adormir plàcidament.

Al cap d'una estona torna la mare amb el llum de carburo a la mà:

-Carme, aixeca't! Ens escaparà la Sarfa!

Paraules màgiques! M'aixeco d'un bot i a rentar la cara, vestir i pentinar d'una esgarrapada. I...comes ajudeu-nos cap a la carretera! La mare amb el cistell dels ous en un braç i la cistella de l'aviram a l'altre.

Les dones de Cassà ho tenen a prop; però les que venen de Planils han de caminar més de 2 km.

A la parada ja hi ha la Lola de can Marieta, l'Enriqueta Gasull, la Maria Roc, la Carmeta Pagès, la Margarida Fuster, la Maria Salou, la Montserrat Janperas i la Maria Llovet. Totes amb la seva cistella d'aviram i/o cistell dels ous.

El dia comença a clarejar. Passen uns minuts i arriba la Sarfa. El revisor baixa. Mira si pot posar alguna cistella al maleter i la resta les posarà dins l'autocar. El passadís ja està quasi ple. Diu que les posarà dalt la "vaca" de l'autocar.

Aleshores se sent un crit unànim:

-Nooo...!!!

Tot seguit el revisor comença a rondinar i renegar. Reboteix les cistelles per terra del passadís. Els ànecs, pollastres, oques, conills, gallines... s'esveloten i alguns criden. Totes les dones protesten a l'hora. L'autocar s'ha convertit en un autèntic galliner!

Per a les pageses el contingut de les cistelles és el fruit del seu treball i una font d'ingressos, tot i que minsa, que els permet contribuir a l'economia domèstica i els dona un xic d'autonomia.

El revisor ja ha acabat la seva feina: col·locar les cistelles i cobrar el bitllet. Ara hi ha pau a l'autocar. Les dones parlen amb les seves veïnes de seient. Totes es coneixen. Hi ha dones de Flaçà, La Pera, Ruplà, Púbol, Foixà... Hi ha bon ambient!

A Corçà passem de llarg. Aquí les dones s'han organitzat perquè el tren petit reservi un vagó sols per a elles. Això desperta una certa enveja a les dones de Cassà!

S'ha fet de dia. Arribem a la Bisbal. L'autocar es para davant la cafeteria de Can Met. Baixem. Hi ha molta gent al carrer. Venen de totes direccions. Uns han arribat amb la Sarfa, altres amb el tren petit i altres amb el seu carro. El mercat de la Bisbal és molt important!

Sota les Voltes es va emplenant d'homes. Els divendres els pagesos i els negociants de bestiar es troben per fer tractes per la compra o la venda d'un vedell, una vaca, porcs...

Les dones carregades amb la seva cistella i/o cistell caminen depressa cap al carrer Ample; nosaltres també...

Abans d'entrar al carrer, el guarda municipal ens atura. Hem de pagar els arbitris. Es paga més o menys en funció de la quantitat de mercaderia que portes. Sento que la mare diu:

-No porto cèntims!

-Ja m'ho pagaràs quan hakis venut! -Li contesta el guarda.

Ja som al mercat. La majoria de pollers van arribar ahir a l'estació de tren de Flaçà. Venien de Barcelona. Avui, de bon matí, els hi han portat les gàbies. Estan col·locats a banda i banda del carrer, amb les gàbies apilades i arrencades a darreja seu i als costats. Al mig hi ha un espai per passar les pageses i oferir-els-hi la seva mercaderia.

Ens aturem davant de la primera parada de pollers que trobem. La mare els hi ensenya el cistell amb els ous. No hi ha necessitat de regatejar. El preu que li ofereixen és just. Vendre'ls ha sigut fàcil.

Tot seguit la mare treu un parell de pollastres de la cistella. Els animals s'esveloten i criden. Caps per avall i lligats per les potes no poden escapar! Estan molt espantats!

-Quant m'en dones?

El poller els agafa, els sospesa i diu:

-Tant! (un preu molt baix)

-No, tant! (prova una mica més la mare)

El poller alça el braç amb els pollastres cap per avall, que es tornen a esvalotar, i els hi bufa les petxugues.

-Estan secs! Tant!(repeteix el preu inicial)

Marxem. Repetim la mateixa història amb un altre poller, un altre i un altre...

Mentres el carrer s'ha anat omplint de dones amb les seves cistelles i cistells. Ja es fa difícil moure's per anar d'un costat a l'altre. S'ha de vigilar per no donar una empenta o rebre-la.

Les veus de les dones, dels pollers i l'esvelot de l'aviram es barregen. Uns cridant més que altres. Quant m'en dones?. Quant en vols?. Tant! No, tant! El carrer és un guirigall!

Davant l'impossibilitat de treure'n un bon preu la mare li diu al poller de torn, mentre li allarga la cistella amb els tres parells de pollastres:

-Queda't-els!

Estem cansades i frustrades! Els pollastres ja no es resisteixen. Estan marejats i cansats com nosaltres! La mare cobra i marxem.

Estic contenta. Penso: "S'ha acabat el patiment! Ara comença el divertiment: comprar!".

Just quan sortim del carrer Ample, el municipal ve a trobar-nos per reclamar els arbitris. Paguem.

Després anem a ca'l Arbres a comprar les meves sabates. Passarem per la merceria El Trèbol per comprar uns mitjons. A continuació irem a can Farreny o a ca la Carlota a comprar arròs, sabò Lagarto per rentar la roba, pasta per l'escudella i arengades.

Ah! Potser ens permetrem un luxe: Comprarem un xuxo o un tall de coca de Can Font.

Una vegada a casa la mare passa comptes del que ha gastat i el que li ha sobrat. Sento que diu:

-No pot ser que m'hagin sobrat tant pocs diners! M'han tornat malament el canvi!

Aquesta és la història, de cada divendres al mercat, de la mare i de moltes dones de pagès d'aquesta època.

el català correcte

ORIGEN DE LA LLENGUA CATALANA

El primer català parlat, el primer català escrit

Tenint en compte la distinció entre llengua parlada i llengua escrita, podem dir que el català parlat era ja un fet en un moment que situem entre les segles VIII i IX. En canvi, els primers textos de català escrit no es documenten fins al segle XII. En són prova i mostres el Liber iudiciorum (mitjan segle XII), que és una traducció al català d'un codi de lleis visigòtic, i les Homilies d'Organyà (final del XII), primer text en prosa escrit directament en català. Les Homilies són vuit fulls conservats d'un sermó en què un autor desconegut explica i comenta en català alguns passatges de l'Evangeli escrit en llatí.

L'origen de la llengua

El català prové del llatí parlat pels romans. És, per tant, una llengua romànica, igual com el castellà, el gallec, el francès I, no cal dir-ho, l'italià. La base de les llengües romàniques és, però, el llatí **vulgar** o popular, és a dir, el llatí parlat, més que no pas el llatí escrit, culte o literari.

El llatí és, doncs, l'element essencial dels orígens de la llengua. Però hi hagué altres llengües que intervingueren en la formació i desenvolupament del català:

Elements preromans: celta, fenici, grec, iberobasc.

Segles V-VIII: llengües aràbigues i germàniques. Etapa de la formació de la llengua.

Segles XI, XII...: occità, castellà... I més endavant italià, francès, llengües ameríndies i actualment anglès. Són influències posteriors, un cop formada la llengua.

El català entre les llengües romàniques

Les llengües romàniques, anomenades també neollatines, es distribueixen en dos grans grups: l'oriental i l'occidental. En el primer: l'italià i el romanès; en el segon: el galaicoportuguès, el castellà, el català, l'ocità, el francès, el retoromànic i el sard. Remarcar que l'aranès és un dialecte de l'occità i no pas una llengua.



MAS NEGRE CB

C/ Major s/n - Tel. 972 630 589

E-17121 Corçà (GIRONA)

info@salvimir.com - www.salvimir.com

CASAVELLS I CORÇÀ, TERRA D'INVESTIGADORS.

Enric Frigola Viñas

Sara Bover Cid, resident a Casavells. Nascuda accidentalment a Barcelona va passar la seva infantesa a Palafrugell. Mare de dues filles. Llicenciada en farmàcia i Doctora pel Departament de Nutrició i Bromatologia de la Universitat de Barcelona. Cap del programa de Funcionalitat i Seguretat alimentària de l'IRTA. Responsable de la línia d'investigació sobre l'estudi del comportament dels microorganismes als aliments. Membre de diversos comitès internacionals. Amb anterioritat havia treballat a l'Institut Català de la carn.



Albert Ribas Agustí, resident al barri de Santa Cristina de Corçà. Nascut a la Bisbal d'Empordà, pare d'una filla. Doctor en tecnologia alimentària per la Universitat de Girona. Actualment forma part de l'equip d'investigadors del programa de Funcionalitat i Seguretat Alimentària de l'IRTA, organisme on havia fet la tesi doctoral. Abans d'incorporar-se al Centre, havia treballat a la Universitat de Lovaina (Bèlgica), a l'INRAE, un centre d'investigació d'Avinyó (França) i a la Universitat de Lleida

Com a consumidors d'aliments que som tots, estem constantment en contacte amb productes que han passat de forma directa o indirecta per materials diversos, en la cursa des del seu origen al lloc d'exposició i venda. És per aquesta raó que cada vegada són més exigents, a tot el món, les normatives de seguretat alimentària.

Crec que la fiabilitat dels productes per part dels consumidors és molt alt. No és un tema que ens preocupi excessivament, perquè sense tenir-ne detalls sabem que darrera de cadascun d'ells hi ha tot un sistema de control que evita situacions irreversibles.

Un dels centres que treballa en aquesta direcció el tenim ben a prop nostre, a Monells. Es tracta de l'IRTA (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària) on treballen els dos investigadors referenciats. Es tracta d'un Centre d'investigació de la Generalitat de Catalunya, connectat amb centres de semblant missió establerts a tot el món, creat amb la finalitat de contribuir a la modernització, a la millora i a l'impuls de la competitivitat, al desenvolupament sostenible dels sectors agrari, alimentari, agroforestal, agrícola i pesquer, a la seguretat alimentària en general i a la millora del benestar i la salut de la població. Una de les distincions més importants rebudes per l'IRTA és el segell d'Excel·lència en recursos humans, atorgat per la Comissió Europea.

La tranquil·litat amb la qual podem anar a la recerca dels nostres aliments ens la dona l'IRTA, centre on treballen gairebé 100 persones, i altres organismes semblants a diferents llocs del planeta.

L'Abert Ribas forma part de l'equip que dirigeix la Sara Bover en un dels dos grups del Centre, el ja esmentat grup de Funcionalitat i Seguretat alimentària, que en el seu dia a dia té com a missió impulsar la recerca i desenvolupament tecnològic i sostenible en l'àmbit agroalimentari. Arribar a entendre el comportament i control dels microorganismes, bons i dolents, que ajudi que els aliments que consumim tinguin totes les garanties de seguretat. Entre moltes altres activitats, desenvolupen actualment un projecte de recerca d'alternatives a la carn, i una aportació important en un projecte europeu, anomenat SAFFI, per garantir la seguretat dels aliments per a infants, com la llet en pols, purès de fruita, de verdures, de carn o peix, i cereals.

Tasques essencials com les de l'IRTA no s'acabaran mai, i sempre seran necessàries. Els deures que imposa la contribució al canvi climàtic impliquen també la recerca de nous mètodes de treball en sintonia amb que el planeta ens demana, ens exigeix. Justament, i pel que fa a la recerca en l'àmbit de les indústries alimentàries destaca el projecte que s'ha començat a implantar al Baix Empordà de sensibilització del consum del peix a les escoles, "Peix a l'escola".

L'IRTA col·labora també puntualment amb empreses d'alimentació que sol·liciten la seva col·laboració en determinats aspectes de la seva cadena de producció. Contribueixen així al finançament del centre, potser un pèl invisible per a l'opinió pública, però tan necessari.

recepta

PANELLETS PER A TOTA LA FAMÍLIA

Francesc Pacheco

Dificultat: mitjana.

Temps: 1 matí/1 tarda (3 o 4 hores des que comenceu el procés).

Aquesta vegada toquen postres, per a tots els gustos!! Uns dels més típics i tradicionals de la nostra terra: els panellets.... de 4 gustos, però els podeu fer dels sabors que preferiu. Amb les quantitats que us proposo, us sortiran un parell de plates, ben bones.

INGREDIENTS

- 1 kg. d'ametlla mólta.
- 400 grs. de sucre moré
- 600 grs. de boniatos.
- 1 rovell d'ou
- ratlladura d'1 llimona.
- pinyons, ametlles, coco, xocolata, codony,.....

Com els fem?

ELABORACIÓ

- Bulliu els boniatos, peleu-los i aixafeu-los mentre encara siguin calents. Deixeu-los refredar i, a continuació, afegiu-hi el sucre i l'ametlla mólta.
- Barregeu tots tres ingredients + 1 rovell d'ou, fins aconseguir una massa homogènia.
- Deixeu-la reposar unes 2 hores a la nevera.
- Ja podeu fer panellets.

De xocolata: 1/3 part de la massa la barregeu amb xocolata negra al 70%. (La xocolata, de la nevera, la converteixo en pols de xocolata amb la picadora elèctrica i la barrejo ràpidament amb la massa per a que no agafi calor). Quan he fet les boletes, les arrebosso amb fideus de xocolata i.... ja està!! Al forn.

De coco: 1/3 part de la massa la barregeu amb coco ratllat i fem boletes, quan estiguin fetes les arrebossarem amb la mateixa ratlladura de coco i... Ja està!!... Al forn amb els altres!!!

De fruites: Faig boletes amb la resta de la massa i fent un foradet amb el dit, introdueixo trossets de fruita confitada, o de fruita natural sense suc, el que més us agradi, i la torno a tapar... Ja està!!!

De pinyons: Les boletes les arrebosso amb pinyons i les pinto amb rovell d'ou, per a que brillin.

Cocció:

- Poseu paper de forn en la mateixa plata del forn.
- Podeu pintar tots els panellets amb el rovell d'ou, no únicament els de pinyons.
- Enforneu els panellets entre 12'-15' a 200°C (segons el vostre forn)

És una recepta força calòrica però, què voleu?, són postres....ja se sap! A més, no poden estar més bons. Proveu de fer-los i ja em direu. No cal que sigui "Tots Sants" per menjar panellets. Segur que us queden semblants a aquests!!.

QUE APROFITI!!!



Horitzontals.

1. Ens felicitem ara que fem 25 anys. **2.** Ho pluralitza tot. Tècnic d'integració social. Ve de l'orient la persona entrevistada voluntària de Càritas. **3.** Ara ve de l'est tot portant el cap molt dret. Al gos li donem calci. **4.** Jutgen una cosa en qualitat de tècnic. Cent romans a peu. **5.** Potser va massa escopetejada. **6.** Processament de llenguatge natural que estudia les interrelacions d'un ser humà amb la intel·ligència artificial. Diada de jocs i entreteniment que es fa a Corçà. **7.** Com anava el rei del conte. Hi puc caure si bado o es pot omplir d'aigua si plou. Element de la taula periòdica que tothom en parla. **8.** Està. Lletra grega del dret o metall del revés. Brasa fumera, fumall. **9.** Padrí, avi. Trossos de fusta serrat de troncs, arrels i branques amb la mida necessària perquè pugui entrar dins d'estufes, cuines, fogaines. **10.** Aquesta lletra és la tercera vegada que surt. Fornida bastament de sal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Verticals.

1. Hi punxen el pollastre. Afectat d'apnea. **2.** És un punt cardinal ben situat. Medicament indicat per al tractament de la infecció crònica produïda pel virus de l'hepatitis C. **3.** Esbrini, trobi. quan vingui del sur. Sufix que significa "qualitat de". **4.** La recollida d'aquest producte ha obtingut el primer premi de la seva categoria, cal felicitar a tothom. Part d'una cosa separada de la resta, fragment. **5.** Revista anterior al Mercadal. Zero. Serp. **6.** Motor. Neguen l'existència de Déu. **7.** Relatiu a qui creuen en Déu i que hi estan consagrats. **8.** Prefix del grec que significa no. Relativa a la navegació. **9.** Home ni pobre ni trist. Pugen 1500 romans. I ara en pugen un parell que no són romans. **10.** Festival de música d'estiu que recull diferents pobles. Llar.

NOMBRES ROMANS

A: Fibra tèxtil o planta

B: A qui s'admira

50

51

1

5000

50

Gaietà Casaponsa

SUSANNA MASNOU BARRERA

Ma. Carme Güell Parnau

A la Susanna Masnou Barrera, a més a més de conèixer-la com a veïna de Casavells, segur que molts la reconeixen per la participació en els actes que s'han celebrat en defensa dels presos polítics i reivindicant el mandat de l'1 d'Octubre.

Sabíeu, però, que va presentar la seva candidatura a l'Assemblea de Representants per la República en les eleccions que transcorregueren els dies 29, 30 i 31 de l'octubre passat? Aquests tres dies tots els inscrits al Consell per la República varen poder votar els candidats. Per molts pocs vots la Susanna no va aconseguir l'escó. Com escriu ella: "M'he quedat a les portes de poder integrar-me a l'AR, però plena confiança en els companys i companyes que han estat escollits «Des del territori continuem treballant incansablement pel Consell». Twitter 1 de novembre de 2021.

La Susanna és una noia activa, tenaç i conciliadora. Llicenciada en Psicologia, treballa en salut mental i és especialista en trastorns mentals severes. Actualment a Girona. Des de molt jove forma part de diverses organitzacions i associacions que lluiten per la cultura catalana i per la independència del país. Col·labora amb l'Assemblea Nacional Catalana, Omnium Cultural, Associació "Veus per la llibertat" de la Bisbal d'Empordà i va ser una de les incondicionals de "El Puig de les Basses".

Defensa l'activisme del carrer per transformar les polítiques. Partidària de la unilateralitat, creu que ara tenim una oportunitat històrica per culminar el que els nostres precedents no varen poder aconseguir. Cal construir un projecte propi i lluitar per implantar la DUI que es va guanyar l'1 d'Octubre.



INSTAL·LACIONS

B a h i



C. Jaume II, 33 - La Bisbal d'Empordà
C. Montgrí, 2 - Casavells - Corçà

PERE PLAJA SALVADOR, JUTGE DE PAU DE CORÇÀ, MEDALLA D'HONOR

Ma. Carme Güell Parnau

El passat dia 30 d'octubre Cambrils va acollir el Dia de la Justícia de Pau a Catalunya. Era organitzat per l'Associació catalana en pro de la Justícia. Aquest acte se celebra anualment i commemora i premia el mèrit i l'antiguitat dels socis que hagin contribuït amb la seva tasca i dedicació al desenvolupament de la Justícia de Pau. Aquest any hi participaren 200 jutges i jutgesses dels 859 jutjats de pau que hi ha a Catalunya.

Un dels guardonats amb diploma i medalla d'honor d'aquest any ha estat en Pere Plaja Salvador, jutge de Pau de Corçà-Casavells. Pere Plaja, en nom de tots els companys, va agrair les distincions atorgades i va remarcar el paper del jutge de pau com una figura de conciliació entre veïns.



SOLUCIONS A LES 10 DIFERÈNCIES



la gent gran explica

ÀVIES DE CASSÀ DE PELRÀS I PLANILS: HERBES REMEIERES

Ma. Carme Güell Parnau

L'esperit de romaní, el dolor fa fugir.
L'aigua de farigola tot ho consola.

Les herbes remeieres són molt populars a casa nostra. Si avui dia encara ens preparem infusions o prenem sucs, sopes o un baf, és gràcies a la saviesa popular de moltes dones que saben quan i on recollir les herbes adequades per intentar guarir tot tipus de mals. Aquests coneixements han passat de generació en generació, sovint per necessitat, quan la visita al metge per una grip, un mal de panxa, un mal de coll o un constipat no era a l'abast de tothom. Una bona part d'aquestes herbes les recollien a prop de casa i, si en faltaven, s'anava al poble del costat, al mercat o a casa dels parents per recol·lectar-les. A vegades, a més a més, compraven olis i essències a les trementinaires.

A Cassà de Pelràs i a Planils també hi havia, i encara perdura, la tradició en l'ús dels remeis naturals. La Francisqueta de can Pagès, la Rosa de can Janperes, la Carme de can Peres i la Victòria de can Roc n'han fet un tastet.

Moltes de les herbes les recullen del patí, al jardí o a l'hort, i van amb compte si les "arrepleguen" als marges o a bosc perquè són "més fortes".



Francisqueta de can Pagès



Rosa de can Janperes

Són molt curoses a l'hora d'assecar-les i guardar-les. És important, expliquen, posar-les sobre un diari o un paper i guarda-les en una estança a les fosques fins que quedin ben seques.

La farigola i el romaní són, de llarg, les herbes més emprades. La infusió de farigola s'utilitza com a desinfectant, com a col·lutori per netejar la boca i també va molt bé en els casos de bronquitis per calmar la tos improductiva i pels mals de panxa. Es pot recollir al camí de Planils, a la vinya de can Janperes, al Montalegre i també al camí de Planils a Púbol.

Del romaní se n'aprofiten les fulles i les flors, que cal recollir en plena floració, durant l'estiu. Se'n pot trobar als boscos de Cassà i de Planils. És antisèptica, i la seves infusions són un bon remei per millorar els trastorns biliars i les inflamacions urinàries. A més a més, també és diürètica.

La Francisqueta, mentre talla un brot de taronjina, me n'explica les virtuts. És una herba amb aroma de llimona. Molta gent la coneix pel nom de melissa i se'n pot trobar a les zones humides.

Els seus efectes relaxants i tranquil·litzants ajuden en els casos d'angoixa, mal estar digestiu, mal de cap, estat nerviós, nàusees, mal d'orella i taquicàrdies. Es pren fent-ne una infusió. El cascavells també és relaxant i va molt bé per dormir. A Cassà de Pelràs ara costaria trobar-ne, però segur que en queda.

L'herba berruguera, anomenada també herba de les orenetes o Celidònia, és una herba perillosa, "cal tenir seny". És un molt bon remei per a les berrugues; només es fan servir les gotes de llet que desprèn el tronc i s'aplica sobre la berruga. Cal repetir aquesta acció durant quinze dies per a les berrugues i una mica més si es tracta de psoriasis. La Francisqueta en té al jardí però ens diu que en podem trobar cap al rec dels Xurrecs, a Cassà de Pelràs, i a Planils, prop de can Llobet, al marge de la riera Rodonell.

A Planils, la Rosa de can Janperes explica també les propietats de la farigola, el romaní i d'altres herbes. A mi em crida l'atenció la referència a les fulles de cirerer. "Ben cert", diu la Rosa, "s'agafen unes quantes fulles, de les fresques o de les que s'han fet assecar, i es fan bullir. Després de deu minuts deixant-ho refredar, s'aplica a manera de compresa en els talls, ferides o punxades".

Al seu jardí també hi té plantatge, una herba que feien i fan servir per guarir les llagues i les picades. Cal preparar una poció amb unes quantes fulles i un quart de litre d'aigua, deixant-ho infusionar tot plegat durant deu minuts per aplicar-ho directament sobre la pell. Les fulles que no fem servir mai són les de l'eucaliptus. "Els avantpassats varen tenir una mala experiència fent-ne bafes massa concentrats i mai mes", diu la Rosa.

Al mas Peres de Cassà de Pelràs, parlo amb la Carme Miàs. Tot passejant trobem regalèssia, també coneguda com estrep o pega dolça. "Va molt bé pels constipats i també és antiinflamàtoria". El que més remarca la Carme, però, és l'aportació de minerals. Al marge de l'hort hi sobresurt una gran mata de color grisenc molt aromàtica, és la camamilla de bosc, anomenada també espennallac, camamilla groga o herba de Sant Joan. La seva flor és de color groc i té forma de botonet. Aquesta herba és molt utilitzada per a infeccions, sobretot als ulls. Una altra planta que es recull cap a Planils, a prop del safareig i al costat de la riera Rodonell, és la cua de cavall. A can Peres la fan servir en infusió per ruixar els poncems, els rosers i totes les plantes. Per prepara-ho cal un quilo de cua de cavall i cinc litres d'aigua. Es fa bullir i es rebaixa fins que en queda una cinquena part per aspergir.

Amb la Victòria de can Roc la fem petar a la vora el foc un vespre de tardor. La camamilla és



Carme de can Peres



Victòria de can Roc

la gent gran explica

la primera herba. "A la primavera n'hi ha per tot el patí", diu. "És ben bonic". Es recull el mes de maig quan floreix i cal guarda-la per assecar en un lloc on no toqui l'aire. "A casa la guardo al bastarral, on antes hi guardàvem el menjar sec pel bestiar". La camamilla és un potent antiinflamatori i també és molt digestiva. Abans es prenia com qui pren un refresc. Uns dies aigua de camamilla i d'altres poliol o fonoll, quan no hi havia res més. De poliol n'hi havia a la bassa de can Pagès, és el millor remei pel mal d'estómac i va molt bé per pair un bon dinar.

L'escabellosa (o escabiosa) i la cerverina es feien servir per als casos de xarampió i per la varicel·la. Van molt bé per calmar la picor, tant si és per picada d'insectes com per dermatitis o èczemes. N'hi havia a qualsevol marge, tot i que ara, amb els ramats amunt i avall, costen més de trobar. Malgrat tot, encara en trobaríem als marges de més amunt de can Mingo.

Pel constipat, ara hi ha pastilles i xarops, però abans no hi havia res com untar el pit amb l'ungüent de la serp. Per curar un constipat cal molta escalfor, mel calenta i aigua de fulles d'eucaliptus. Això sí, cal vigilar molt amb la quantitat d'eucaliptus perquè pot arribar a ser tòxic.

I fins aquí arriba el tastet de tot el que expliquen sobre remeis casolans i herbes les dones de Cassà de Pelràs i Planils. En saben molts més, tants que en podríem escriure un llibre. Gràcies per rebre'm sempre amb els braços oberts!



sabíeu que...

- ✓ el supermercat de Corçà i els veïns i veïnes del municipi han participat en el Gran Recapte d'Aliments col·laborant amb Caritas la Bisbal?
- ✓ una veïna de Casavells ha fet donació d'una original col·lecció de beneiteres (recipients que contenen aigua beneïta) que s'exposaran a partit de Nadal a l'església de Sant Genís de Casavells?



les 10 diferències



SOLUCIONS

Solucions als mots encruats

Horizontals: 1. ANIVERSARI, 2. S. TIS, ANIT, 3. TERDPAC, CA, 4. PERITEN, C, 5. ACCELERADA, 6. PLN, LUDUM, 7. NUET, SOT, C, 8. ES, RO, TISA, 9. IAIO, TACOS, 10. C, ASSALADA.

Verticals: 1. AST, APNEIC, 2. N, EPCUSA, 3. ITRECNE, IA, 4. VIDRE, TROS, 5. ESPILL, O, S, 6. R, ATEUS, TA, 7. SACERDOTAL, 8. AN, NAUTICA, 9. RIC, DM, SOD, 10. ITACA, CASA.

Nombres romans: A: LII - B: Idol



BASA COMA

FUSTERS

www.basacomafusters.com

DISTRIBUIDOR OFICIAL
Delta Cocinas

**DEMANEU PRESSUPOST
SENSE COMPROMÍS!**

C/ Montseny, 18 - 17121 CORÇÀ
Av. Puig Negre, 2 - 17111 VULPELLAC/LA BISBAL D'EMPORDÀ.
Tel. **972 630 053** - Mob. **627 490 636**
basacomafusters@gmail.com

A modern kitchen with dark wood cabinetry, a large window, and a woman standing near a dining table. The kitchen features a mix of dark wood and black cabinets, a large window, and a woman standing near a dining table.


Ajuntament de
Corçà



Diputació de Girona